

De historische rol van een onrustzaaier uit Piershil

Willem Tichelaar was een schurk

Janny Roos - Museum Hoeksche Waard

Museum Hoeksche Waard bestaat 50 jaar. Dit wordt gevierd van maart 2018 tot maart 2019. In de expositie '4000 jaar Hoeksche Waard' in boerderij Oost Leeuwenstein in Heinenoord, wordt de bezoeker meegenomen langs 50 onderwerpen, die samen de geschiedenis van de Hoeksche Waard vertellen. Zij zijn het onderwerp van een wekelijkse column, deze week over opstand, het thema van de maand van de geschiedenis.

Willem Tichelaar, chirurgijn en barbier te Piershil, stond bepaald niet bekend als 'te goeder naam en faam'. Hij was een schurk, dat wist 'ieder' in de wijde omgeving. Hij was hebzuchtig, een leugenaar en viel vrouwen lastig. Het was het 'rampjaar' 1672. De Lage Landen verkeerden in een benarde positie met oorlogen tegen Engeland, Frankrijk, Munster en Keulen. Het volk was in paniek, de woede richtte zich op de raadpensionaris, Johan de Witt, een telg uit de vooraanstaande regentenfamilie De Witt te Dordrecht. Zijn broer Cornelis had functies in de Hoeksche Waard en was tevens ruwaard (onder meer: aanklager) van Putten, waaronder ook Piershil viel. Hij had Tichelaar waarschijnlijk al eens veroordeeld. Op 8 juli 1672 wist Tichelaar zich

naar binnen te praten in de woning van Cornelis de Witt aan de Grotekerksbuurt in Dordrecht. Hij kwam naar buiten met het verhaal dat de ruwaard hem had voorgesteld tegen een forse beloning de prins van Oranje te

**LEZING LUC
PANHUYSSEN 18
OKTOBER IN HET
MUSEUM**

vermoorden. Deze zou kort daarna stadhouder Willem III worden, maar op dat moment was er nog een stadhouderloos tijdperk. Cornelis de Witt heeft altijd, ook na hevige marteling, ontkend dat hij had willen aanzetten tot moord op de prins. Volgens hem had juist Tichelaar dat voorgesteld en had hij hem de deur gewezen. Had

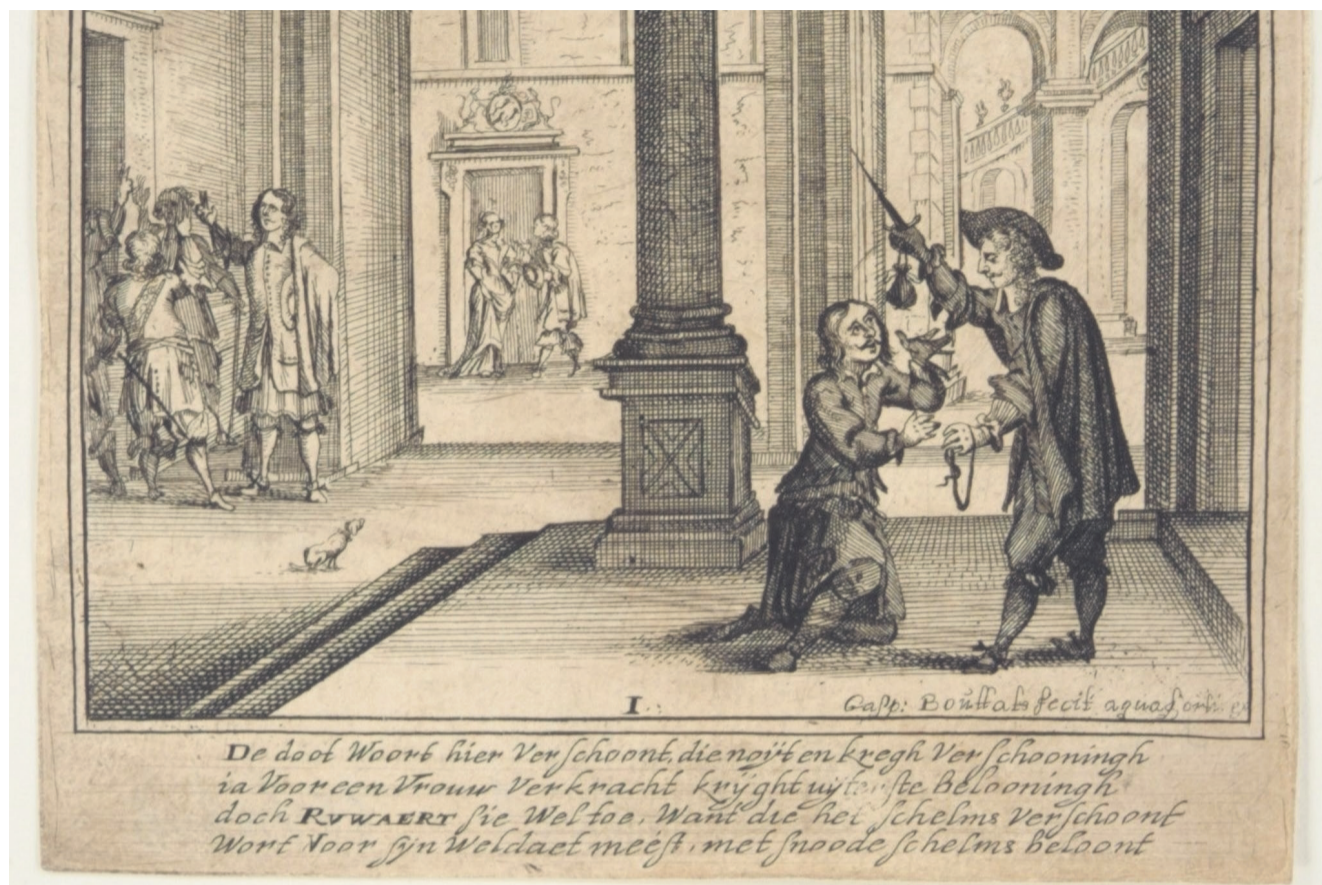

Foto: Dordrechts Museum Prints

Cornelis de Witt het gelijk voor honderd procent aan zijn zijde? Niet helemaal, wordt geconstateerd in een onderzoek van de historici Luc Panhuysen en Jori Zijlmans. Dat hij beweerde Tichelaar niet te kennen, vonden zijn rechters al niet geloofwaardig. Hij werd beschuldigd van

meineed en hem werd zwaar aangerekend dat hij Tichelaar niet direct had laten oppakken. Dat maakte Cornelis de Witt medeplichtig, zo was de redenering van de rechters. De tenlastelegging was niets minder dan hoogverraad en het vonnis luidde: verlies van alle functies en

verbanning uit Holland. Hoe het afliep is bekend: toen De Witt gevangen zat in de Gevangenpoort in Den Haag is hij samen met zijn broer Johan, die op bezoek was, op 20 augustus door een woedende volksmenigte naar buiten gesleurd en op gruwelijke wijze vermoord. Tichelaar kreeg

een toelage van de prins. Of deze wist van de toedracht is niet bekend. Hij heeft in elk geval niets gedaan ter bescherming van de broers De Witt of berechting van hun moordenaars.

Lezing 18 oktober door Luc Panhuysen, 19.30-22.00 uur, Hofweg 13, Heinenoord